

POLCZ ALAINE:

„Az emlékek ápolása a folyamatosság
érzését és tudatát adja:
a múlt beépítése a jelenbe és
a gyermekeken át a jövőbe.

A gyökértelenség a mai ember egyik
nagy baja, sérülékennyé teszi énnünket.
Beszéljünk azokról, akik meghaltak,
hogyan éltek, milyenek voltak, hogyan
gondolkoztak, miben hittek, mit
tettek az életükkel, mit hagytak
a következő nemzedékre!”

SZÖVEG –
FÁBIÁN TIBOR református lelkész, publicista

SOROZAT
LÉTKÉRDÉS

ILLUSZTRÁCIÓ –
BALASSA NIKOLETTA

EGY EBÉD KÖZEPÉN

Vasárnapi ebédhez készülődtünk éppen. Én, a város közeléből érkezett unoka és Mama, aki úgy röpködött körülöttem a lábosokkal és tányérokkal, mint egy serény kismadár. Húsleves aranylott a tányérban. Ültünk a nagy faasztal két oldalán, amit a szokásos viaszkosvászon terítő borított különféle giccses virágmintákkal. Ott ültünk, Mama meg én, és mertük az aranyló csodát. Tata a hátunk mögött feküdt, pihegett. Már hetek óta így volt. Egyik pillanatról a másikra esett le a lábáról. Azt mondta, megcsípte a kezét a nap, amikor a hegyen a szőlőt kapálta. Mutatta is a kezét, ami szinte vörösre égett. Az ereje napról napra fogyatkozott. Anyám rohant haza, és vitte magával Tatát a kórházba. A kezelés azonban nem segített. Tata pár hét múlva ismét ott feküdt a kis vályogház deszkaágyában, a dunyha alatt. Az utolsó napokban már csak lélegzett, félrebeszél, motyogott ezt-azt. Már nem hallottam esténként, ahogy elmondja motyogva, halkán, a Miatyánkot.

◆ A kicsi házikóban egyetlen szoba volt. Az volt a nappali, a háló, az ebédlő, a minden. Szegény gazdálkodók otthona volt ez mindig. A szoba közepén ebédeltünk, a fal mellett szaggatottan, nehezen lélegzett Tata. Aztán egyszer csak egy jelentőségteljes, mély sóhajtás hallatszott, és más semmi. Kiszállt belőle a lélek. Ma elfekvőkben, kórházi ágyakon és idősek otthonába halnak meg az emberek, de Tata ott halt meg velünk. Egy ebéd közepén. Megállt a kezünkben a kanál. Döbönt csend. Csak a régi óra ketyegett bele a halál aratásába.

Ott, a vályogfalak között láttam először, hogy a természetközelen élő ember egészen másként viszonyul az elmúláshoz. Tudja és tudomásul veszi, hogy az élet vége, túloldala, sőt, ha úgy vesszük, folytatása. Mama nyerte vissza hamarabb az önuralmát. „Meghalt”, mondta, mint aki felkészült rá, és tudta, hogy bekövetkezik. „Legalább egyik meg az ebédet”, tette hozzá csendesen. Mai ésszel felfoghatatlan mindez. Ma, amikor nem tudunk mit kezdeni a halállal, inkább elfordulunk tőle. Becsukjuk a szemünk, és azt hisszük,

akkor nincs is. Az egyszerű földművelők életében ez másképp volt. Tata meghalt, és mi esszük az aranyló húslevest. Esszük Tata kedvencét. Mert mindennek megvan az ideje. Most erősnek kell lenni. Aztán majd eljön a sírás ideje is.

Tatának halála előtt pár évvel egy sportcipőt ajándékoztam. Eredetileg magamnak szántam persze. A fehér külsejű, modernnek számító, ruganyos talpú cipőért 150 kilométert vonatoztam Kolozsvárra. Tata addig egész életében nehéz bakancsban és kényelmetlen félcipőben járt. Már csak keveset hordhatta. Aztán a fehér sportcipő végleg gazdátlan maradt, az ágy alatt kallódott. Tata halála után egy évet a „porfészekben” töltöttem. A petróleumlámpa fényénél, a családi történetek között Mama gyakran felemlegette Tata szavait, aki távollétemben sokszor elmondta, hogy ilyen kényelmes lábbelije még soha nem volt. Hálásan hallgattam, jó érzés volt, hogy valamit én is adhattam Tatának.

Könnyű léptekkel ment át a túlvilágra. ◆